

"Pútavý dej ma doslova pohltil a knihu som prečítala za pár večerov. Príbeh sa predomnou odvíjal ako v kine a verím, že sa raz dočká aj filmového stvárnenia."

MIRIAM JUHANESOVICHOVÁ, predsedníčka charitatívneho združenia

"Jurajov rozprávačský štýl písania si ma celkom získal. Je sympatické, ako nenásilne dokáže využiť prvky hororu, akcie, napätia, tajomstiev, detektívky a pod."

ČITATEĽ VON-LINE KNÍHKUPECTVE

JURAJ GERBEL

KTO SA BOJÍ SVETLA?

www.jurajgerbel.sk

Napísané v roku 2023.

Pôvodne uverejnené a vydané v roku 2023 na Slovensku.

Autor a vydavateľ: © Juraj Gerbel

Obálka: © Juraj Gerbel

Portrét: © Robert Maťaš

© Kto sa bojí svetla?

Všetky práva vyhradené.

Obsah knihy podlieha autorskému právu. Akékoľvek používanie obsahu, alebo jeho časti, je možné len s písomným súhlasom majiteľa.

ISBN: 978-80-974376-5-7

www.jurajgerbel.sk

Nákupom diel z mojej tvorby spravíte radosť nielen sebe samým, ale zároveň pomôžete ľuďom v núdzi. 5% z výnosu z predaja kníh totiž pôjde na dobročinné účely: na podporu telesne znevýhodnených detí a dospelých, o ktorých sa stará etablovaná, profesionálna a plne transparentná organizácia APPA: Asociácia pomoci postihnutým.

Viac na:

<https://appa.sk/>

<https://www.facebook.com/asociaciaAppa/>

Napísali o knihách:

MIRIAM JUHANESOVICHOVÁ,

Predsedníčka charitatívneho občianskeho združenia APPA:

O 5. knihe, Kto sa bojí svetla?

„Autor už dlhodobo podporuje našu organizáciu, a tak som si povedala, že by sa patrilo prečítať túto knihu, ktorá s krutou pravdivosťou hovorí o živote telesne znevýhodnenej ženy a jej opatrovateľov. Pútavý dej ma doslova pohltil a knihu som prečítala za pár večerov. Príbeh sa predomnou odvíja ako v kine a verím, že sa raz dočká aj filmového stvárnenia. Kým sa tak stane, rada si prečítam aj ďalšie autorove knihy (tie už vydané, ale aj tie, ktoré ešte len napíše).“

ŠTEFAN KURILLA,

Majster bojových umení a zakladateľ klubu Kurilla Budokan:

O 1. knihe, Otoč sa:

„Musím povedať, že prvotina Juraja Gerbela, Otoč sa, ma veľmi prekvapila – v pozitívnom slova zmysle. Dej je svižný, zápletká napínava a plná zvrátov, prostredie zaujímavé a štýl písania naozaj pútavý. V knihe vidím veľký potenciál a už teraz sa teším na pokračovania.“

RUDO ĎURICA,

Majster sveta v thajskom boxe a inštruktor muay thai:

O 2. knihe, Príliš neskoro:

„Hneď pri prvých stranách ma príbeh oslovil a vtiahol do deja. Je to pútavé čítanie, kde nie je núdza o akciu. Vidno, že hlavný hrdina Andrej Bojar je zocelený dlhoročným tréningom. Vie, ako a kde má udrieť. Bojová akcia je veľmi realistická a teším sa na ďalšie pokračovania!“

PETER ŠLOSER,

Spisovateľ krimi, bývalý policajný plukovník a knižný Panta Rhei debutant v roku 2019:

O 3. knihe, Vtedy a tam:

„Obľubujem kriminálky plné napätia a už z úvodných kapitol Jurajovej knihy som cítil, že podobne ako v jeho prvých dvoch aj v tejto bude držať čitateľov v napätí po poslednú stranu. S uznaním musím konštatovať, že do deja dokázal obratne zapracovať prvky krimi, hororu, mystiky a zaujímavo skĺbil dve časové pásma. Okrem policajného vyšetrovania zo súčasného obdobia ponúka plastický obraz krvou presýtenej doby z čias stalinizmu, postavenej na reálnych základoch. Ak budete knihu čítať počas dovolenky, prajem Vám, aby ste ju prežili pokojnejšie ako hlavný hrdina Andrej Bojar pri vyšetrovaní hrôzostrašných vrážd v novodobej Moskve. Nepochybujem, že k Jurajovej knihe si nájde cestu mnoho čitateľov, ktorí ju podobne ako ja budú hodnotiť piatimi hviezdčkami z piatich možných.“

JAKUB MIŠČI,

Spisovateľ a autor psychotrilerov:

O 4. knihe, Na kolenách:

„Akčný hrdina Andrej Bojar opäť zasahuje. Po vynikajúcej knihe Vtedy a tam, ktorá sa odohrávala v Rusku, tentoraz hlavný hrdina cestuje domov lietadlom... a vonkoncom netuší, aké problémy naňho čakajú. V stiesnenom priestore musí využiť všetky svoje bojové skúsenosti a spoľahnúť sa na inštinkt, aby vyviazol so zdravou kožou – tieto časti som si užil najviac! Výborne napísaný thriller, autor naplno využíva svoj potenciál a odhaľuje praktiky mafie v medzinárodnom meradle.“

Venujem

*naším bratom, sestrám, deťom, rodičom a blízkym, ktorých život znevýhodnil
či už telesne, duševne alebo mentálne. Zaslúžite si lásku, pokoj v duši, svetlo
v očiach a vďaka za to, že nás neustále učíte, čo to je vlastne Život.*

Patríte medzi nás a my medzi vás.

PROLÓG

Svetové dianie ich tešilo. Vojny, zbrojenie, konflikty. Presne tak sa im to páčilo. Pekne podľa plánu.

Hnevalo ich niečo iné.

Dali mu život, vychovali ho a vštepili mu svoj svetonázor a svoje hodnoty. Platné, nemenné, univerzálne, nespochybniteľné, nadradené. Konali tak celé stáročia. Generácia za generáciou, pokolenie za pokolením. Bez obmeny, bez výnimky. Na svete nežilo priveľa iných rodinných klanov, ktoré by sa pýšili takouto vysokou mierou súdržnosti a uzavretosti pred vplyvmi z vonkajšieho sveta. Boli hrdí, pretože oni ovplyvňovali svet, nie naopak. Boli mocní, pretože oni určovali pravidlá a vynucovali si ich platnosť, nie naopak. Boli nebezpeční, pretože oni ťahali za skutočné nitky. Svojoľne a svojprávne za ne ťahali ako zvrchovaní panovníci bez toho, aby sa museli niekomu spovedať.

Boli nedotknuteľní, pretože kontrolovali životy, srdcia a mysle ľudí.

A tí si pritom nič neuvedomovali.

Vychovali ho, ako vedeli, rovnako ako jeho predkov, a urobili, čo bolo v ich silách. Vtedy uspeli. Teraz však nie.

Teraz nastala zmena, s akou nerátali a na akú sa nepripravili. Doposiaľ sa im ani tým, čo žili pred nimi, nič podobné nestalo. O tom, čo sa vlastne udialo, by sa dalo dlho špekulovať. Dlho by sa dalo zamýšľať nad príčinou, pátrať po dôvodoch a ukazovať prstom na možného vinníka. Bol vôbec nejaký? Vždy bol. Lenže prvoradé bolo niečo iné.

Prvoradé bolo, že sa niekde dopustili chyby.

A tak si museli nevyhnutne položiť otázku: Ako ju napraviť?

I

1

„Hej! Hej, ty! Áno, ty! Teba mám na mysli!“ ozval sa mužský hlas. Povzdychol som si.

Nepatril som ani medzi najvyšších, ani najťažších, ale ani najslabších. Nebol som žiadny obor či nadľudský kulturista, ale ani trpaslík. Vykazoval som bežné hodnoty. Stoosemdesiat centimetrov, osemdesiatšesť kilogramov. Svaly som nemal o nič lepšie než obyčajný mestský mladík, ktorý trikrát týždenne posilňoval.

Priemer.

Neobliekal som sa nijak vyzývavo, pretože som na seba nepotreboval pútať pozornosť. Nenosieval som značkové veci, pretože som si nepotreboval nič dokazovať. Žiadne zlaté retiazky, strieborné hodinky či diamantové prstene. Celkom mi stačil štvorročný smartfón a ojazdený sedan.

Priemer.

Mal som tmavšiu pleť, pretože som sa rád opaľoval, ale ináč som nevynikal. Bol som konformný biely.

Lenže aj napriek tomu si do mňa každú chvíľu niekto dovoľoval.

„Počuješ?!“ hlas sa agresívne domáhal pozornosti.

Odpil som si z vychladenej limonády.

Bolo to tak vždy. Už od základnej školy. Pravidelne sa našiel výrastok, ktorému sa na mne voľačo nepozdávalo: zapravené tričko, vysoké ponožky, účes, desiata. Prípadne moje bezchybné študijné výsledky. Prišiel za mnou, výnimočne sám, zväčša v skupine, a začal provokovať. Slovné narážky som sa snažil neriešiť, čo spravidla viedlo k eskalácii: zurvalec sa

uchýlil k fyzickému napadnutiu. Štuchnutie, sotenie, zdrapnutie, facka. Tie som už neignoroval. Akonáhle prišiel čo len náznak neverbálneho útoku, vyštartoval som ako divá zver. Vrhol som sa na provokatéra a tak ho vyplieskal, že sa nikdy viac nepokúsil o nič podobné. Ani jeho kamaráti.

Lenže potom prišli ďalší. A ďalší. A ďalší. Vždy sa našiel nejaký idiot bez pudu sebazáchovy, ktorý sa dobrovoľne rozhodol nechať si ublížiť. Zvykol som si. Po základnej škole, ktorú som absolvoval sčasti v anglickom meste Bristol a sčasti v Bratislave, prišla stredná škola. Gymnázium, takisto v Bratislave. Akurát že na ňom som viac nebol, než bol. Otec, pôvodom Angličan, ma často a pravidelne brával so sebou do Thajska, kde pracoval ako tlmočník. Spočiatku.

Neskôr sa profiloval ako detektívny vyšetrovateľ pre zločinecké organizácie v Bangkoku. Pomáhal som mu. Áno, moje násilné príhody si všimol už v detstve. Nehneval sa. Nedohováral mi, nedával mi siahodlhé výchovné prednášky a netrestal ma, ako to azda robievali iní otcovia. On volil opačný prístup: podporoval ma.

Keďže sa sám intenzívne venoval bojovým športom, spozoroval vo mne istý potenciál. Istú pripravenosť a spontánnosť, ktorá sa ani zďaleka nevyskytovala u každého. Dokonca ani u väčšiny cvičencov bojových umení. Tým aj napriek súťažným úspechom na žinenke a farebným pásom chýbala jedna základná esencia: bojovnosť. Živočíšna bojovnosť. V telocvični a v kimone ju netreba.

V skutočnom boji áno.

Otec vo mne odhalil presne takúto animálnu zúrivosť už v ranom detstve. Sprvu ma trénoval na vlastnú päsť, no čoskoro ma začal vodiť k majstrom rozličných disciplín. Veľkú časť výcviku prevzali tréneri thajského boxu – muay thai – napojení na kriminálne kruhy v Bangkoku. Okrem toho zaplatil nemalé peniaze, len aby mi mohol zabezpečiť prísny tréning pod vedením uznávaných profesionálov v iných štýloch. Ukázali mi, ako narábať s pestrou paletou smrtiacich zbraní. Takto som precestoval viaceré krajiny juhovýchodnej Ázie. Videl som kus exotického sveta vo

veku, keď moji rovesníci boli prinajlepšom na letnej dovolenke s rodičmi v Chorvátsku alebo Turecku.

Lenže to všetko bolo dnes dávnou minulosťou. Otec už nebol medzi živými a ja sám som už dlho nepôsobil v Thajsku. Venoval som sa úplne iným veciam, viedol som úplne iný život. K rekreačnému tréningu thajského boxu som sa dostal raz týždenne. V ideálnom prípade. Snažil som sa nevynikať, neupozorňovať na seba a rozhodne nikoho neprovokovať, pokiaľ to nebolo absolútne nevyhnutné.

Lenže aj napriek tomu si do mňa každú chvíľu niekto dovoľoval.

„Kamoško, nehraj sa na blbého!“ zvolal mladík spoza vedľajšieho stola. Mohol pochádzať z Blízkeho východu, azda zo Sýrie, súdiac podľa výzoru. „Áno, ty! Pozri sa na mňa!“

Pozrel som sa naňho.

Pokračoval jednoduchou angličtinou s arabským akcentom: „Vieš o tom, že nie je slušné ignorovať druhých ľudí? Hlavne keď sa s tebou slušne rozprávajú?“

Odvetil som: „Nemám dojem, že by som ťa ignoroval.“

„Tak ty nemáš dojem? Pozrime sa naňho!“ mladík sa otočil k dvom kamarátom sediacim vedľa. Všetci traja sa zarehotali.

Pohľadom som sa vrátil k svojmu stolu, v snahe zabudnúť na rodiaci sa incident.

„Počúvaj, kamoško,“ vyrývač sa prisunul bližšie. Cez operadlo mu visel rucksak s logom medzinárodnej firmy. „Čo s tebou spravíme?“ opýtal sa ostentatívne.

„Môžeš nás, prosím, nechať na pokoji?“ znudene, ale taktne som poprosil, „Mám tu spoločnosť a rád by som sa jej venoval.“

„Smola. Teraz sa budeš musieť venovať mne.“

„Nie, nebudem,“ oponoval som, „Človek musí len dve veci platiť dane a jedného dňa zomrieť.“

„No, ten sa nám ale vyfarbil!“ mladík sa opäť pozrel na dvoch spoločníkov, ktorí ostali sedieť pri stole, „Nielenže je drzý, ešte sa mi aj vyhráža,“ obrátil sa na mňa a zlovestne sa mi zahľadel do očí, „Vyhrážaš sa mi?“

Nedalo mi a zasmial som sa: „Na to si odkiaľ prišiel?“

„Vyhrážaš sa mi smrťou. Že jedného dňa musím zomrieť. Netvár sa, že nie. A nesmej sa láskavo! Nie si zábavný!“

Takmer nepozorovane som pokrútil hlavou, povzdychol si a pootočil sa k svojim priateľom, aby som mal pokoj. Nevedel som, čo ho motivuje k agresívnemu správaniu. Opitý by nemal byť, keďže pil nealko. Ako moslim, pravdepodobne. Spúšťačom muselo byť voľačo iné. Tak či onak, ak človek potlačí ego, je možné sa konfliktu vyhnúť. Zväčša.

Teraz to však zrejme možné nebolo.

„Kamarát, neporozumel si mi. Poviem to rovno: Ideme von!“ vagabund sa s posledným slovom prudko zdvihol zo stoličky. Len-len že nezhodil trojicu sytených minerálok. Mohol si to dovoliť: hostí bolo v podniku veľmi málo. Utorok, neskoré poobedie.

Všetci pri mojom stole zmĺkli a zamyslený čašník za barom sa zháčil. Prestal umývať krígel a pozorne monitoroval situáciu.

Vo vzduchu visela jasná otázka: *Čo teraz?*

Kolegyňa po mojej ľavici mi pošepkala: „Zavolajme políciu. Toto je predsa trestné!“

Očami som jej dal najavo, aby sa neobťažovala. *Netreba. Nič vážne sa nedeje.*

Pokojným, až znudeným hlasom som vzápätí povedal: „Ešte stále máš možnosť odísť odtiaľto bez zranenia,“ pritom som sa naňho ani nepozrel.

„Prosím?“ naparil sa, „Zo mňa hlupáka robiť nebudeš. Buď pôjdeme von a nakopem ťa tam, alebo to spravím tu, vnútri. Nerád by som ale ublížil niektorému z tvojich kamošov. O nich mi nejde. Ide mi o teba. Vyber si. Dávam ti päť sekúnd.“

S povzdychnutím som odvetil: „Zaplať si účet.“

„Zaplatím potom.“

Prvý raz som sa mu pozrel priamo do očí: „Potom nebudeš môcť.“

Provokatér hodil očkom po svojich dvoch kompánoch. Tí opätovali zmäteno-pobavený úškrn.

„Drsniak, ako vidím. O to lepšie. Von!“

Za vŕzgania dreva posúvajúceho sa po vyleštenej podlahe vyskočili zo stoličiek. Jednému z nich pritom niečo vypadlo z vrecka. Akási kartička, hádam doklad totožnosti. Pomaly som sa postavil aj ja. Usmial som sa na strpnutých priateľov pri stole, otočil sa a vyšiel dokorán otvorenými dverami.

Vykročil som na úzku cestičku pre cyklistov, vinúcu sa pred barom. Jeden prefičal okolo. Akýsi mladík v priliehavom reflexnom oblečení s veľkým zelenkavým vakom Uber Eats na chrbte. Postavil som sa k dlhej zbierke bicyklov, ťahajúcej sa popri čiernom plote, pod konáre mladého stromčeka. Vo vlasoch som cítil dotyk listov.

Obrátil som sa tvárou k podniku.

Trojica sa rozostavila na chodníku, tri metre predo mnou. Ich ukričaný vodca stál uprostred.

Na cyklistickú cestičku nevkráčali.

Znamenalo to, že sa boja – aby ich nebodaj nezrazil voľajáký uháňajúci športovec. Prípadne aby neporušili predpisy.

Z toho som usúdil, že s pouličnou bitkou nemajú skúsenosti.

A tým pádom: že tu niečo neseďí.

Necelých päť sekúnd sme po sebe gánili. Ja pokojný, oni napätí. Pomedzi nás presvišťali ďalší dvaja cyklisti.

Trápne ticho som prerušil otázkou: „Nie ste priveľmi skúsení, však?“

Provokatér uprostred sa urazene ohradil: „Na to si ako prišiel?“

Mykol som plecami: „Nenaťahujme to. Vo vnútri ma čakajú priatelia.“

Jeden z jeho dvoch spoločníkov mu čosi pošepkal do ucha. Nezačul som čo. On ho však nedbanlivo odbil, zvrtol sa ku mne a odvetil: „Dnes sa k nim nevrátiš. Záverečné pranie?“

„Aby si dostal rozum.“

Vagabund sa neisto zasmial. Ďalšiu sekundu akoby zbieral odvahu a odhodlanie. Potom vstúpil na cyklistickú cestičku. Lenže zabudol sa pritom pozrieť doľava, a tak si nevšimol rýchlo sa blížiaceho chlapíka s bedmintonovou raketou na chrbte. Ten začal zlostne cingat zvončekom. Provokatér sa odrazu prebral zo záдумčivosti. Uvedomil si, kde sa nachádza, čo robí a čo mu hrozí. Vyjachtal voľačo nesúvislé a ako mladý zajko poskočil vpred. S rozdielom tesných centimetrov sa mu podarilo vyhnúť sa rútiacemu športovcovi. Ten stočil bicykel čo najviac k pravému obrubníku. V rýchlosti zahromžil.

Drzý cudzinec sa ocitol priamo predou mnou.

Ešte než sa stihol spamätať zo šoku, vyrazil som ramenom vpred. Päť som nechal napoly zaťatú, napoly uvoľnenú, aby nebola ani príliš upätá, ani príliš mľandrává. Jej jedinou úlohou bolo vytvoriť vhodné kinetické ukotvenie pre nastávajúci manéver. Impulz vyslaný od pleca sa plynule presunul do lakťa. Ten, zohnutý do štyridsať stupňového uhla v pomere k predlaktiu, opísal jemný poloblúk.

A skončil v zuboch provokatéra.

Niekoľko vyprsklo von z úst a skončilo viac-menej pri mojich nohách. Spolu s nimi dopadol na zem aj ich pôvodný nositeľ. Pri páde si narazil bok hlavy o tvrdý asfalt, v dôsledku čoho stratil vedomie.

Veľmi nepríjemné zranenie. Nešlo iba o chýbajúce zuby. Aj iné, ktoré ostali v ústach, sa rozkývali a čoskoro pravdepodobne vypadnú. Nehovoriac o zraneniach, ktoré utrpeli ďasná a celá ústna dutina. Darmo: prehnal sa ňou buldozér v podobe akcelorovaného lakťa. Inštruktori mi kedysi namerali silu 12925,4 newtonov. Bude potrebný rozsiahly dentálny zákrok. Utrpí peňaženka i starostlivo pestovaný výzor.

Dvojité pokorenie ega – avšak nie fatálne. Bude zdravý. Bude žiť.

Rozvaleného chlapíka som pritiahol bližšie ku krajnici, nech nezavadzia. Uložil som ho ku kolesám rozostavených bicyklov. Hlavu som mu oprel o jedno z nich do zvislej polohy, aby sa náhodou nezadusil: zvratkami, refluxnou kyselinou zo žalúdka alebo inými tekutinami.

Pozrel som sa na jeho dvoch komplicov. Bezradne stáli na chodníku, nepohnuto, na rovnakom mieste. V ich hlavách pravdepodobne prebiehal mentálny súboj: majú myslieť na seba a sebecky utiecť? Alebo majú myslieť na kamaráta v núdzi a pomôcť mu?

Ozval som sa: „Chlapci, nebojte sa. Neublížim vám. Ak urobíte, čo od vás chcem.“

Letmo na seba pozreli a potom svorne pritakali.

Pokračoval som: „Vysvetlite mi, čo sa stalo.“

Ani jeden sa nemal k slovu. Prešľapovali na mieste ako školáci pred tabuľou, ktorí odflákli domácu úlohu z fyziky.

Dopomohol som im: „Pozrite. Je mi jasné, že nie ste bitkári. Ani vy dvaja, ani tento tu,“ prstom som ukázal dolu k bezvládnemu telu, „Tiež je mi jasné, že toto nerobievate často. Pravdepodobne vôbec. Prvú fázu provokácie ste ako-tak zvládli, avšak keď došlo na lámanie chleba, nevedeli ste, čo robiť. Nie je mi však jasná príčina. A preto mi teraz láskavo vysvetlite, čo sa deje.“

Ten naľavo habkavo vyjachtal: „My... On... My... povedali sme si... On...“

Pomocnú ruku mu podal kamarát napravo: „On trénuje MMA. Je veľmi úspešný. Vyhral skoro všetky zápasy. Dostal sa do profesionálnej ligy, vyfasoval poháre, medaile, ocenenia. Je to fakt borec...“

Ten naľavo sa vrátil k slovu: „A my sme si povedali, že... že by sme ho radi videli v akcii. Viete, nie v ringu. Nie v kletke. To sme už videli, aj naživo, aj v telke. Chceli sme ho vidieť v pouličnom boji. Bez pravidiel, chápete...“

Ten napravo doplnil: „Ale nevedeli sme, ako na to. Vonku ho nikdy nikto neprovokoval. Roky spolu chodievame po baroch, samé disko, ale nič. Ľudia sa ho asi boja. Tak nám napadlo, že by sme mohli...“

Ten naľavo nadviazal: „Stavili sme sa. Dali sme mu výzvu. Poznáte všetky tie výzvy, tie *challenges*, čo dnes fičia na Instagrame a TikToku, nie? Prevrhneš si na hlavu vedro ľadovej vody, skočíš zo skaly do zálivu, alebo niečo také. Ponúkli sme mu päť kíľ. Povedali sme mu, že mu dáme päťku, ak vyprovokuje konflikt a s niekým sa pobije. Naozaj. Skutočný *fight*. Nielen tak akože, s rozhodcom, s rukavicami, ale poriadne, v reáli...”

Odvetil som: „A on súhlasil.”

„Jasné, súhlasil... Má rád výzvy. Je to horúca hlava. Nie je sprostý, nemláti sa len tak, ale motivovali sme ho. A sám túži po tom, vyskúšať si naučené finty v praxi... Už dlho sa nám sťažoval, že by si konečne rád s dakým zmeral sily.”

„Za vyvolávanie násilných konfliktov sa môžete dostať do väzenia. V Holandsku určite,” varoval som ich, „O tom neviete?”

„Vieme. Riskli sme to. Povedali sme si, že to vyskúšame. Nikto z nás nie je ozbrojený. Nechceli sme, aby niekomu vážne ublížil. Iba trochu, zopár pästných výmen... Aj keby, nič hrozné by sa nestalo, chápete.”

„Odkiaľ ste?”

„Sýria. Roky však žijeme vo Francúzsku. Študovali sme tam. Teraz tam pracujeme.”

„Čo robíte?” zisťoval som.

„Dátoví analytici,” odvetil mladík.

„Zarábate dosť na to, aby ste mohli rozdávať 500 EUR krížom-krážom kamošom?”

„Programujeme,” objasnil Sýrčan, „To je výnosný džob. A vo Francúzsku za to platia kurevsky veľa. V Paríži určite...”

„Prečo ste si vybrali mňa?”

„Vyzerali ste ako vhodný cieľ. Vyzeráte, že máte niečo za sebou. Že ste niečo cvičili... Chceli sme dakoho schopnejšieho... A z vás ide dačo také... Neviem to opísať. Proste vyzeráte celkom tvrdo, a pritom normálne.”

Ten napravo sa opýtal: „Čo ste cvičili, pane?”

„Muay thai. Okrem iného,” vysvetlil som.

„Boli ste špička?“

„Neviem. Tie roky sú už dávno za mnou.“

Ten naľavo vyjadril údiv: „Doteraz sa mi nechce veriť, ako ste ho rýchlo zložili. To som ešte nikdy nevidel – a tých zápasov som v telke videl kopec! Je muay thai fakt lepšie než MMA? Ja, že MMA je dnes úplný top!“

„Neexistuje lepšie či horšie bojové umenie,“ objasnil som, „Existuje len lepší alebo horší bojovník.“

„Ale... on... on je fakt trieda...“

„Hrať sa v kletke alebo ringu je jedna vec. Bojovať o život je niečo iné.“

Ten napravo sa opýtal so strachom v hlase: „Vy... vy ste niekedy bojovali o život?“

Pokrútil som hlavou: „Je neskoro. Čakajú ma priatelia. Berte si nerozvážneho spoločníka; keď sa preberie, ospravedlňte sa mu za debilinu, ktorú ste mu nezodpovedne vtĺkli do hlavy, zaplaťte účet v bare, dajte si každý po facke a nikdy nič podobné nezopakujte. Nie pre políciu. Pobyť za mrežami, akokoľvek krátky, by sa vám nepozdával. Ale o to teraz nejde. Ide o to, že nikdy netušíte, s kým máte tú česť. Neviete, či nenatrafíte na psychopata, čo nečaká na nič iné, len aby z druhých vymlátil dušu. Nemyslite si, že takí šialenci musia byť vždy svalnatí a holohlaví. Zdanie klame. Na to si dávajte veľký, naozaj veľký pozor. Nie každý bude taký zhovievavý, ako ja dnes.“

Vykročil som smerom k podniku, kde sa medzitým pod malebnou čiernou lampou, ako vystrihnutou z mysterióznej viktoriánskej éry, natlačili všetci ľudia od môjho stola. Pozorne sledovali scénu. Zdalo sa, že so zatajeným dychom.

Obaja mladíci sa rozbehli k svojmu ležiacemu druhovi.

Ale až po tom, ako si sami sebe vylepili dve šťavnaté facky.

2

Posadali sme si naspäť k stolu. Na udivené otázky a zvedavé poznámky priateľov som odpovedal stručne a bez zbytočného rozvádžania. Koniec-koncov, všetko videli na vlastné oči.

Čašníka pri bare som ubezpečil, že incident sa skončil.

„Ešteže tak. Smrdelo to prúserom,“ upokojil sa a s vďačnosťou mi dolial bazovú limonádu. Alkohol ani pivo som nepil. K tomu mi na dôvažok prihodil porciu tatárskeho bifteka, naservírovaného na vkusnom drevenom tanieri. Vyzeral lákavo. Objednávku som odniesol k stolu, aby si pochutnali všetci, a sadol som si na svoje miesto.

Dievčina, sediaca naľavo, sa ma opýtala: „Ani trochu si sa nebál?“

Asi dvadsaťdeväťročná, hnedé krátke vlasy po pleciah, bledšia pleť.

Namiesto mňa sa veselo ozval kolega sprava: „Ten? A báť sa? To si píš, že nie. Ten by vymlátil aj celú krčmu, ver mi. Raz som ho videl rovno pred fakultou stĺcť troch chlapov, akoby to boli dajakí nesvojprávní chumaji. Náš Andrej, to je iná liga. Už som si zvykol, že keď s ním niekam idem, pripadáam si ako v americkom akčnom filme. O zábavu máš zaručene postarané.“

Povedal som: „Nepreháňaj, Miro. Okrem tej jednej spomínanej príhody si so mnou žiadnu inú bitku nezažil. A tá sa navyše stala pred troma rokmi,“ vztýčil som veľavravne prst.

Miro Michalov so smiechom nadhodil: „Tá jedna stačila.“

Dievčina sa spýtala: „Ako dlho sa vy dvaja poznáte?“

„Približne tri a pol roka,“ prezradil som, „Odkedy som začal študovať na univerzite.“

„Ako sa ti u nás páči? Diplomová práca ide dobre?“ vyzvedala.

„Celkom áno, Lucka. Mám spravený rozsiahly výskum, už len to začať pomaly spisovať.“

Natiahol som sa, aby som dočiahol na drevený tanier s tatárskym biftekom. Ochutnal som ho. Bol výborný.

„Akú tému si si vybral?“ sondovala ďalej.

„Kognitívny prerod v translácii v 80. rokoch 20. storočia a jeho dopad na konceptualizáciu aktuálnej reality v moderných svetových jazykoch.“

„Zaujímavý nápad. Porozprávaš mi viac?“

Do diskusie sa opäť vložil Miro, prežívajúci poriadne sústo: „Teraz fakt nie, prosím! Minule som ho musel počúvať dve hodiny, ako dával na túto tému. Fakt mi stačilo. Zdravie mám len jedno,“ zasmial sa, „Radšej nám niečo o sebe povedz ty, Lucka. Na katedre anglistiky vyučujem už štyri roky, Andrej o trochu kratšie, no ty, mám taký dojem, si tam z nás najdlhšie, však? Pamätám si ťa od samého začiatku.“

„Áno, dobrý postreh,“ zareagovala dievčina, „Teraz, v septembri, to bude šesť rokov.“

„Slušná doba,“ zhodnotil som, „A pritom sa skoro vôbec nepoznáme. Maximálne sa pozdravíme, keď sa miňame na schodoch.“

Lucia Chvostiková sa usmiala: „Pravda. Asi máme úplne iný rozvrh. Vy ste na anglistike a amerikanistike, ja zasa na germanistike. Plus, robíme na iných poschodiach.“

Miro sa ozval: „No zasa nepreháňajte, vy dvaja. Párkrát sme náhodou výborne pokecali, napríklad v tom bufete na prízemí.“

Všetci traja sme so smiechom pritakali.

Pozrel som sa po zvyšku stola. Okrem nás pri ňom sedeli štyria ľudia, takisto kolegovia a kolegyne z fakultných katedier. Vekovo boli od nás o čosi starší. Zatiaľ čo my sme mali okolo tridsiatky, im mohlo ťahať na päťdesiatku. Skúsenejší akademici, ktorí sa dlhé roky venovali svojmu lingvistickému odboru a excelovali v ňom. S jedným som úzko spolupracoval na doktorandskom výskume. Fascinovali ho kultúrne špecifiká. Pred príchodom do Holandska mi rozprával, ako si miestni obyvatelia nezvyknú zastierať okná. Protestantská mentalita, vraj.

Práve títo učitelia nás pozvali na práve prebiehajúcu konferenciu pre experimentálnych jazykovedcov. Nech sa aj mladí voľáčom priučia. Konala sa každý druhý rok v holandskom mestečku Groningen, na miestnej univerzite. Prileteli sme včera podvečer a dnes sme absolvovali prvý cyklus prednášok o artikulačnej a akustickej fonológii a morfo-syntakticko-sémantickej pragmatike. Pre nás fascinujúce predmety, pre ostatných ubíjajúce nezmysly.

A teraz sme spoločne posedávali v príjemnom prostredí reštaurácie Mr. Mofongo. Interiér bol napospol výnimočný: podlaha i steny obložené drevenými lištami, strop ostro klenutý a podopretý radom zvislých a navzájom sa križujúcich vodorovných trámov, kde-tu akási sklenená nádoba prevrátená hore nohami a použitá ako lampa.

„Čo máte večer v pláne, chalani? Nevybehneme ešte niekam?“ opýtala sa Lucia mňa a Mira, ale viac sa pritom pozerala na mňa.

Miro ju pochválil: „Dobrý nápad. Určite chcem ísť do nejakého baru.“

Lucia prisvedčila a kopla do seba pohárik pálenky, piaty v poradí: „Súhlasím. Vieš o nejakom?“

„Nie. Ale počkaj, kuknem na nete.“

Zatiaľ čo Miro hľadel do mobilu, Lucia sa prihovarila mne: „Čo ty, Andrej? Pridáš sa?“

„Ďakujem za pozvanie, ale nemôžem,“ odmietol som, „Mám program.“

Miro sa ozval s pohľadom stále upretým na displej telefónu: „S tou svojou frajerkou, čo?“

Lucia sa mierne zháčila. Táto informácia ju zrejme trochu vyviedla z miery. Ihneď sa však dala dokopy a zdanlivo neutrálnym hlasom sa opýtala: „Máš priateľku? Prišli ste sem spolu?“

„Áno, mám. Nie, ona tu je už dva dni. Za hranicami, v Belgicku, nedávno mala pracovné povinnosti. A keďže vie o mojom programe, rozhodla sa zostať o pár dní dlhšie a prísť za mnou.“